

Al Departament de Territori i Sostenibilitat Direcció General de Qualitat Ambiental

Avinguda Diagonal, 523-525
Barcelona - 08029

Al·legacions, a la sol·licitud d'autorització ambiental amb declaració d'impacte ambiental, de l'activitat de fabricació i comercialització d'òxid i hidròxid càlcic a partir de pedra calcària, promoguda per l'empresa Cales de Pachs, SA, al terme municipal de Pacs del Penedès (exp. B1AAI130397), de la que hem tingut coneixement a través de l'anunci d'informació pública publicat al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya (núm. 6612 del 29-04-2014).

AL·LEGACIONS:

Primera. Que el passat 26 de gener de 2009, Cales de Pachs va rebre l'autorització ambiental per a l'activitat de fabricació de calç o guix i per a l'activitat d'extracció i tractament de recursos minerals. En dita resolució de la Direcció General de Qualitat Ambiental (DGQA), l'Ajuntament de les Cabanyes va interposar un recurs contenciós administratiu (121/2009) contra l'autorització ambiental.

El 24 d'abril de 2013 el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, va emetre una sentència demanant l'anul·lació de l'autorització ambiental. Es per això que la DGQA, el passat 2 de juliol de 2013 va anul·lar l'autorització ambiental i va obligar a Cales de Pachs a elaborar un nou estudi d'impacte ambiental. Amb la nova normativa només es necessita autorització ambiental per a la fabricació de calç i no en necessita per a l'activitat d'extracció de roca calcària.

En tot el procés de la tramitació, es fa evident que l'empresa Cales de Pachs ha tingut un conflicte judicial amb l'Ajuntament de Les Cabanyes, per totes les molèsties que ha provocat i que segueix provocant al nucli urbà de dit municipi.

D'altra banda, l'Ajuntament de Vilafranca també ha tingut desavinences amb l'empresa Cales de Pachs, per un terreny situat al costat de la pedrera. El conflicte es va produir quan l'Ajuntament va comprar a l'entitat vilafranquina Casal La Principal, els terrenys de l'antic Casal 2.000, que forma part de la muntanya de Sant Jaume. Aquests terrenys actualment són una zona d'esbarjo per a la població de Vilafranca i comarca, i tenen tots els serveis necessaris. Amb aquesta adquisició l'Ajuntament ha preservat aquest espai i ha impedit així, que la pedrera de Cales de Pachs pugui ampliar per aquesta zona la seva explotació.

Segona. Que Cales de Pachs en les seves instal·lacions fabrica calç, en concret òxid de calç o calç viva (CaO) i hidròxid de càlcic o calç apagada (CaOH₂), en 2 forns amb una capacitat de producció superior a les 50 tones

per dia i la cocció del material es realitza entre els 1.100 °C i els 1.300 °C.

També extreu i tracta en les seves instal·lacions roques, graves, argiles i sorres. Els diferents tipus de tractaments que es realitzen són el picolament, l'esmicolament, la trituració, la polvorització, la mòlta, el tamissatge, el garbellament, la mescla, el rentatge, l'ensacament, l'assecatge, la manutenció i el transport.

La fabricació de l'òxid i l'hidròxid de calç el fan a partir de les roques calcàries extretes de la pedrera propera a la fàbrica o d'altres pedreres, amb un consum anual de 200.000 tones. Cales de Pachs funciona 24h/dia i teòricament 363 dies, tot i que a la pràctica funciona 330 dies, i treballen 32 treballadors/es. Per tant podem afirmar que la pedrera i la fàbrica, tenen una afectació important a les poblacions més properes degut a la constant activitat anual.

Tercera. Que les roques calcàries s'extreuen mitjançant voladures o bé provenen d'altres pedreres. Posteriorment es trituren i es classifiquen per tamany. En el procés de selecció de les roques triturades, la pedra de tamany més gran es destina a la fabricació de calç i la pedra de tamany més petit es destina a l'obtenció d'àrids calcaris, per a la fabricació de morters, formigó, prefabricats, etc.

Tant les voladures, com la trituració i el procés de selecció, generen un soroll constant que afecta a les poblacions més properes. Això es demostra en l'estudi d'impacte ambiental, en els dos mostretjos de soroll realitzats, a 350 metres de la planta de tractament, que en diürn va donar 54,2 decibels (Db) i 59,2 Db i en el nocturn 42,4 Db i 42,4Db.

Tot i que hi ha zones de la planta que estan insonoritzades, el soroll que provoca la maquinària és força alt, segons ens confirmen els veïns de la zona. Sobretot quan descarregen els camions, funciona la cinta transportadora o quan fan voladures a la pedrera.

Quarta. Que el consum anual de coc de petroli és de 11.226 tones, el de gas-oil és 120 tones i el de condensats de gas natural és de 209 tones. El principal combustible que s'utilitza és el coc de petroli, però també poden utilitzar betum de petroli i altres residus d'oli de petroli.

També utilitzen biomassa, entre 4.000 i 5.000 tones any, per substituir una part del coc de petroli, depenent del preu del mercat. Els residus de biomassa que actualment ja s'estant cremant són residus vegetals d'origen agrícola, forestal, residu vegetal procedent de la indústria d'elaboració d'aliments (marro de cafè) i residus de fusta sense tractaments de substàncies protectores de la fusta o revestiment.

En l'estudi d'impacte ambiental i en el projecte no queden prou especificades, les quantitats i el tipus de biomassa que cremen. Hem de tenir en compte que dins de la biomassa, també hi entren elements procedents de la fusta que han estat tractats prèviament amb coles, dissolvents i altres productes nocius.

Cinquena. Que Cales de Pachs vol substituir el 25% de combustible de coc de petroli, per llots de depuradora sense concretar-ne quina seria la procedència d'aquests. Segons especifica el formulari tècnic, la quantitat màxima de residus de llots de depuradores a cremar com a combustible és de 12.000 tones /any i en canvi en el projecte bàsic s'indica que seran 10.000 tones /any.

Hem de tenir en compte que el poder calorífic del llot procedent d'aigües residuals urbanes (d'EDAR), desidratat i sec, presentat en pellets, té un poder calorífic de 4.000 Kcal/gr, molt inferior al del coc de petroli que és de 8.200 Kcal/Kg. Per tant podem afirmar, que els llots de depuradora no són un bon combustible i que la intenció final és la de desfer-nos d'un residu que és problemàtic, incinerant-lo.

Sisena. Que la DGQA va donar permís el passat 24 de gener de 2011, per a realitzar proves de substitució del coc de petroli per fangs de depuradora. Es van utilitzar 2.093 tones de fang de depuradora com combustible substitutiu del coc de petroli, amb uns percentatges compresos entre el 25% i el 50%.

Aquestes proves es podien realitzar fins al 31 d'octubre de 2011. Durant aquest període, es varen rebre moltes queixes per part del veïnat degut a les males olors, i posteriorment, aquestes van motivar la suspensió de les mateixes.

En concret el 22 d'agost de 2011 es van suspendre de manera immediata. El llot utilitzat era procedent de l'EDAR del Besós. La quantitat autoritzada per a cremar fangs de depuradora com a combustible, era de 2.439 tones, però finalment no es van poder utilitzar, degut a les queixes dels veïns.

Setena. La capacitat màxima d'emmagatzematge dels llots de depuradora a la planta de Cales de Pachs, és de 60 tones, en una sitja destinada a tal fi. Hem de tenir en compte que aquest fangs fan pudor i que seran molestos per a les poblacions properes, tant en el seu transport, en camions autoritzats, com en el seu descarregament i manipulació. En l'estudi ambiental i en el projecte presentat per l'empresa, ja explica les dificultats tècniques per evitar les males olors per l'ús d'aquests llots.

Vuitena. Entre el 27 d'abril i el 10 de maig de 2.011 es van realitzar 3 mesures de controls d'emissions a l'atmosfera, mentre s'estaven utilitzant els fangs de depuradora com a combustible alternatiu. Segons el mostreig realitzat d'elements contaminants, van augmentar les emissions de HCl (clor i compostos inorgànics), de partícules, de CO (monòxid de carboni), de COT (carbono orgànic total), de dioxines (PCDD) i furans (PCDF), de Hg (mercuri) i SO₂ (òxid de sofre).

Novena. Segons el Real Decret 653/2003 de 30 de maig sobre incineració de residus, aquest diu que no es poden cremar fangs de depuradora a temperatures inferiors de 850°C, pel perill que comportaria. El forn d'aquesta instal·lació treballa per sobre dels 900°C per poder produir òxid de calç.

És d'obligat compliment les alarmes de tall i temperatura crítica a 850°C i alarma de tall i canvi combustible. També és important anar molt en compte amb les aturades i procedir correctament. D'això es desprèn que és necessari una sitja de 100% coc de petroli i una sitja de 75% coc de petroli i de 25% de fangs depuradora. Totes aquestes mesures de seguretat, són necessàries per la perillositat de cremar residus, com els fangs de depuradora.

Desena. Hem de tenir en compte que les emissions es produeixen durant les 24h i que en el supòsit de que es cremin fangs de depuradora, caldrà fer un control de les emissions de gasos en continu, degut a la perillositat del procés.

Onzena. Que en l'informe de l'avaluació de la qualitat de l'aire del Penedès-Garraf, s'han estudiat els anys 2.008-2.012. A l'any 2.010 es va superar en 2 ocasions, a la zona de Vilafranca i de Vilanova, el lílindar permès en les mesures d'ozó troposfèric per a la protecció humana. També a l'any 2.008 es va superar el lílindar d'ozó troposfèric per a la protecció de la vegetació i de les persones a llarg termini i en 1 ocasió per a les persones a curt termini.

El mateix any 2.008 també es va superar el lílindar de nivells anuals de partícules en suspensió inferiors a 10 micres a Vilanova, degut a una cimentera propera al nucli urbà. Tot i que entre els anys analitzats no s'ha superat de forma continuada els límits permesos de la majoria de contaminants de l'aire, com el diòxid de nitrogen, el diòxid de sofre, el monòxid de carboni, les partícules en suspensió, el benzè, el plom, l'arsènic, el cadmi, el níquel, l'ozó troposfèric... això no vol dir que no hi siguin presents aquests contaminants, sinó que no arriben al lílindar permès per la llei, que és molt permissiva.

Tampoc s'ha tingut en compte durant l'any 2.012, la cimentera Uniland, a Santa Margarida i els Monjos (al costat de Vilafranca i a prop de Pacs del Penedès) ha estat autoritzada a cremar una llarga llista de residus per utilitzar com a combustible, i que aquest fet sol, ja pot haver modificat la qualitat de l'aire a la zona del Penedès-Garraf.

Dotzena. Que les emissions de contaminants a l'aire anuals del 2.012, sense la utilització de fangs de depuradora són: monòxid de carboni (CO) 59.721 kg/any, diòxid de carboni (CO₂) 116.138 Kg/any, òxids de nitrogen (Nox/NO₂) 58.730Kg/any, òxids de sofre (Sox/SO₂) 17.879 Kg/any, arsènic (As) 0,677 Kg/any, cadmi (Cd) 0,423 Kg/any, crom (Cr) 0,862 Kg/any, coure (Cu) 0,498 Kg/any, mercuri (Hg) 0,095 Kg/any, níquel (Ni) 0,408 Kg/any, plom (Pb) 0,629 Kg/any, zinc (Zn) 1.216 Kg/any, dioxines i furans (PCDD + PCDF) 0,000000498 Kg/any, clor i compostos inorgànics (HCI) 511 Kg/any, partícules (PM₁₀) 425 Kg/any, partícules totals en suspensió 425Kg/any.

Aquestes dades desmostren que l'empresa Cales de Pachs emet emissions contaminants a l'aire i que si utilitzen com a combustible residus provinents dels fangs de depuradores, biomassa o altres, les emissions poden

incrementar-se.

Tretzena. Que les emissions de contaminants produïdes pels 2 forns verticals on fan la cocció del producte, es mitiguen amb filtres de mànegues i en el cas del sistema de molturació, micronització i transport neumàtic, s'utilitzen filtres de mànegues de tipus insertables.

Els residus generats pels filtres de mànegues seran reintroduïts dins el forn i per tant es diu que el residu teòric és zero. Tenint en compte aquesta apreciació, podem dir que els diferents productes de calç fabricats, estaran impregnats de residus de fangs de depuradora i de biomassa, per tant, entenem que el producte final estarà també contaminat.

Catorzena. Que les distàncies entre Cales de Pachs i els nuclis habitats del voltant són molt petites, com és el cas de Les Cabanyes (644m), del barri de La Rectoria (1.031m), de La Muntanyeta (334m), del Maset d'en Benet (801m), del Polígon de La Xarmada (638m), del barri de l'Agrícola (1.300m), de Cal Ponet (450m), del nucli de Pacs (1.000m), de Cal Caputxins (200m), i de Vilafranca del Penedès (1.500m).

També les masses forestals de l'entorn estan a tocar de la pedrera i les rieres a uns 1.200m, afectant hàbitats naturals d'interès comunitari, herbassars nitròfils anuals colonitzadors dels sediments fluvials i salzedes, alberedes i omedes mediterrànies.

I sense anar més lluny, a menys de 100m, es troba la nova zona d'esbarjo de Vilafranca, anomenada La muntanya de Sant Jaume, per a la natura i el lleure.

La proximitat de tants nuclis habitats (amb un nucli molt important a nivell de població com és el de Vilafranca), comportarà moltes molèsties al veïnat, tant pel soroll, com per la pols, com per les pudors, com pel pas de camions banyera-volquers per camins rurals i com per la contaminació generada.

Quinzena. L'impacte visual de l'activitat de Cales de Pachs és sever, tal i com demostren les fotografies que s'adjunten, des de les poblacions de Les Cabanyes, Pacs del Penedès i Vilobí del Penedès.

Sexena. Que tot i tenir un informe de l'Ajuntament de Pacs del Penedès, on es certifica la compatibilitat urbanística de l'activitat de fabricació de calç (emès el 27 de febrer de 2.001), caldria un nou informe de compatibilitat urbanística, degut a que l'empresa Cales de Pachs, ha realitzat modificacions substancials respecte de la primera llicència ambiental obtinguda inicialment.

Dissetena. Que la sol·licitud d'autorització ambiental, consisteix en una modificació substancial per tal de substituir el 25% del coc de petroli mitjançant la utilització de residus provinents de fangs secs de depuradora.

Aquesta substitució de combustible per residus, és molt important quantitativament (un 25%) la qual cosa implica una veritable transformació de l'activitat autoritzada, en no limitar-se a la fabricació de calç sinó també

de forma molt significativa, a la gestió de residus tòxics.

Aquesta substitució també és molt rellevant qualitativament pels seus impactes a la salut de les persones i al medi ambient. Precisament, aquests impactes són una de les causes per la qual s'hagi hagut de demanar una nova autorització ambiental.

Divuitena. Que la sol·licitud no s'ha sotmès al preceptiu i essencial tràmit d'informació pública. La única informació que s'ha anunciat públicament ha estat: el sotmetiment a informació pública de la sol·licitud d'autorització ambiental amb declaració d'impacte ambiental de l'activitat de fabricació i comercialització d'òxid i hidròxid càlcic a partir de pedra calcària, promoguda per l'empresa Cales de Pachs, SA, al terme municipal de Pacs del Penedès (exp. B1AAI130397).

Un enunciat molt enganyós donat que no s'informa realment de que el que es vol fer és realitzar un canvi de combustible en la instal·lació, que passa per la incineració de residus tòxics, ja que la importància del tràmit d'informació pública en el present cas, deriva de l'afectació de l'activitat d'utilització de residus provinents de fangs secs de depuradora, per la qual es va demanar autorització ambiental i avaluació d'impacte ambiental, atès que es preveu un increment de les emissions contaminants.

Per tot l'exposat, DEMANEM,

Que es denegui l'autorització ambiental per a l'utilització de llots de depuradora com a combustible, que substitueix en un 25% el coc de petroli, i que es denegui la utilització de residus de fusta (biomassa) com a combustible alternatiu.

Que es declari causa de nul·litat de de ple dret, l'autorització ambiental demanada, per no haver complert legalment la tramitació administrativa de l'expedient. Per l'omissió clara, manifesta i ostensible de tràmits procedimentals essencials, la qual cosa equival a prescindir total i absolutament del procediment legalment establert, tal com preveu l' article 62.1.e de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

Col·lectiu Bosc Verd

Vilafranca del Penedès, 3 de juny de 2014.